

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Haziran 2021 • No: 159

Birlik ve Dayanışma İçinde Mücadele!

Yıllardır toplumu inanç, kültür ve etnik temelde kutuplaştırıp bunun sefasını süren iktidar, eskisi kadar başarılı olamıyor. Çünkü toplumun çoğunluğu, iktidarın ülkeyi zerrece umursamadığını ve tek derdinin kurduğu sefahat düzenini sürdürmek olduğunu artık görüyor.

Öyle zamanlar gelir ki siyasal ve toplumsal alanda yaşananları anlatmakta kavramlar kifa-yetsiz kalır, olup biteni tam olarak açıklamaya yetmez. Bugün Türkiye’de olan da budur. Yolsuzluk, rüşvet, para ve mevki üzerine kurulu kirli ilişkiler, yozlaşma ve çürüme iktidar koa-lisyonunun tüm katmanlarını/hücrelerini sarmış durumda. Kirli ilişkilerin nasıl bir boyut aldığını anlatmak için haklı olarak “lağım patlaması” benzetmesi yapmak zorunda kalıyoruz. Üstelik he-nüz buzdağının ucunu görüyoruz. Bakanlardan tutun da Türkiye’nin en önde gelen patronla-rına, mafya liderlerinden devlet bürokrasisine ve gazetecilere kadar geniş yelpazede bir kesim, bu kirli yumağın içinde yer alıyor. Ama şurası açık ve net: Hepsi işçi sınıfının ürettiği muazzam zenginlik üzerinde tepiniyor. İşçi sınıfının sömürülmesinde, doğanın ve devlet kaynaklarının talan edilmesinde tüm sınırlar zorlanıyor. Dolayısıyla şu anda Türkiye’de yaşananlar karşısında en fazla sesini yükseltmesi gereken işçi sınıfıdır, emekçilerdir!

Bir zamanlar bir işçi önderi, işçileri sömürmediklerini iddia eden kapitalistlere cevap verirken şöyle demişti: Hiçten hiç doğar! Kâr, faiz, rant, adı ne olursa olsun kaynağı işçi sınıfının emeği-dir, emek sömürsüdür. İşçi sınıfı gece gündüz demeden çalışıyor, ter akıtıyor, üretiyor. Ama bir avuç azınlık yani asalaklar sınıfı bu zenginliği gasp ediyor; bu zenginlikten daha büyük bir dilimi midelerine indirmek için tepişiyor. İşçi sınıfının çalışma ve yaşam koşulları ise giderek daha da

kötüleliyor. Türkiye işgücüne dâhil olmayan nüfusta ve işsizlikte, toplumsal gelir eşitsizliğinde, iş cinayetlerinde ve yüksek enflasyonda Avrupa birinciliğini elinde tutuyor. Üretilen toplam gelirden işçi sınıfının aldığı pay sürekli geriliyor. Mesela en varlıklı yüzde 20'lik kesimin toplam gelirden aldığı pay yüzde 47,5'e yükselirken, en yoksul yüzde 20'lik kesimin aldığı pay yüzde 6'ya düştü. Eşitsizlik makasının nasıl açıldığı konusunda bu tablo yeterince fikir veriyor ama karşılaştırmayı bir de yüzde 10'luk gruplar üzerinden yapalım. En zengin yüzde 10'luk kesim toplam gelirden yüzde 32,5 pay alırken, en yoksul yüzde 10'luk kesim yalnızca yüzde 2,2 oranında bir pay almaktadır. En yukarıdaki yüzde 5'lik kesim ile en alttaki yüzde 5'lik kesim arasındaki gelir farkı, salgın döneminde 23 kattan 30 kata çıkmış durumda!

Ülkeyi yönetenler “Türkiye uçuyor” dediklerinde meğer haklıymışlar! Zira onlar Türkiye deyince yalnızca en tepedekileri, bir avuç sömürücüyü anlıyorlar. Sermaye sınıfı, iktidar ve çevresi zenginlik denizinde yüzüyor. Doymak bilmez bir iştahla emeğe ve doğaya çökmüş durumdalar! Yolsuzlukta, rüşvette, kara para aklamada, uyuşturucu ticaretinde, çalıp çırpmada, mala çökmede hiçbir sınır tanınmıyor. Sırf rant yaratmak ve devlet kaynaklarını midelerine indirmek için akla hayale gelmedik “projeler” üretiyorlar: Ormanları katlediyor, araba geçmeyen tüneller zinciri ve köprüler inşa ediyor, korkunç bir hızla denizleri kirletiyor, yamru yumru ilkel heykeller dikeyyorlar. Aynı nedenle şimdi de Kanal İstanbul'da ısrar ediyorlar. En sıradan bürokrat bile 11 maaş alırken yüzü kızarmıyor, bunu hak ettiğini söylüyor. Bugün AKP-MHP iktidarı altında utanıp arlanmanın tüm sınır duvarları yerle bir edilmiştir. Her geçen gün devlet kaynaklarının iktidar çevresi tarafından nasıl hortumlandığına dair skandallar patlıyor. Fakat konunun muhatapları hicap duymadan her şeyin son derece normal olduğunu açıklayabiliyorlar. Mesela e-nabız işlemlerinin ihalesinin 20 kez aynı firmaya verildiği ve bu firmanın Sağlık Bakanının yardımcısıyla ilişkili olduğu açığa çıktı. Bu Bakan yardımcısı, eşinin kurucu olması ve oğlunun da yöneticilik yapması dışında, şirketle herhangi bir bağı olmadığını açıkladı! Bu cevapta utanıp sıkılma olmadığı gibi, milyonlarca insan açıkça aptal yerine konuyor. Elbette “beşli çete” denilen şirketlerin yanında bu Bakan yardımcısının aldığı ihale devede kulak kalır ama verilen cevap bu iktidarın insanları nasıl aptal yerine koyduğunu ortaya koyuyor.

Bir Alman din adamının (Luther) 500 yıl önce söylediği şu sözler, bugünkü durumu anlatmıyor mu? “Küçük hırsızlar hapisanelerde çürütülür, büyük hırsızlar altın ve ipekler içinde debdebeli bir hayat sürer.” Bir emekçinin manavdan bir poşet meyve-sebze alıp para vermeden uzaklaşmasını “büyük hırsızlık” olarak veren yandaş medya (*Yenişafak gazetesi*), patlayan kirli ilişkiler ve sür-

dürülen yağma karşısında üç maymunu oynuyor. Çünkü aynı çanaktan besleniyor ve emekçilerin sırtında kurdukları sefahat düzeninin sefasını birlikte sürüyorlar. İktidar kalemşorları, “hedef büyüyen Türkiye” diyerek, din ve vatan kavramlarını dillerinden düşürmeyerek, canhıraş şekilde patlayan lağımın üzerini kapatmaya çalışıyorlar.

İktidar hırsının ve kirli ilişkilerin üzerini örtmede insanların dini inançlarının nasıl bir şal olarak kullanıldığını, kutsal kitap sayfalarının mızrak uçlarına takılıp karşı cephenin askerlerinin nasıl savaşılamaz duruma düşürüldüğünü tarih kaydetmiştir. Bu iktidar, yıllardır insanların dini duygularını ve inançlarını sınırsızca istismar etmekten geri durmuyor. Biz patlayan kirli ilişkilerden, mafyanın devletle iç içe geçmesinden, yolsuzluk ve yozlaşmadan söz ederken; iktidar ve yandaş medya emekçileri körleş-

tirmek için “ey ahali din iman elden gidiyor” diye

feveran ediyor. Biz 10 milyon işsizden ve gençlerin geleceksiz olmasından, büyüyen yoksulluktan söz ederken; onlar “ey ahali vatan tehlikede, bunlar dış güçlerin oyunu” diyerek, milliyetçi duyguları kışkırtıp ilgi dağıtmaya çalışıyorlar. “Çalıyor, yiyor ama çalışıyorlar” savunması bu iktidar döneminde

olmadı mı? Bu açıkça yolsuzluğu, rüşveti, devlet kaynaklarına çökmeyi ve ahlaksızlığı meşrulaştırmak değil midir?

Fakat yıllardır toplumu inanç, kültür ve etnik temelde kutuplaştırıp bunun sefasını süren iktidar, eskisi kadar başarılı olamıyor. Çünkü toplumun çoğunluğu, iktidarın ülkeyi zerrece umursamadığını ve tek derdinin kurduğu sefahat düzenini sürdürmek olduğunu artık görüyor. Ülke ekonomisi çökmüş, ülkenin bir yıllık toplam geliri 15 yıl önceki düzeye sivrulmuş, emekçilerin itildiği yoksulluk kuyusu daha da karanlık hale gelmiştir. İşte bu yüzden iktidar blokunun (AKP-MHP ve diğerleri) üzerine bastığı toprak her geçen gün eriyor. Toplum nezdinde inandırıcılığını yitiren ve yalpalayan iktidar, tam anlamıyla çıkmazdadır. Tek adam rejimini sürdürmek için ülkeyi her gün daha fazla belirsizliğe sürüklüyorlar. 6 milyon insanın oyunu almış HDP'nin İzmir il binasına saldırıyı ve Deniz Poyraz adlı genç kadının katledilmesini bir de bu bakış açısıyla düşünelim! Egemenler, bir kez daha kaos yaratarak toplumu sindirmek, muhalefeti ezmek ve HDP'yi kapatarak iktidarlarını koruma peşindedir. Ne var ki bu noktada da işler istedikleri gibi gitmiyor. Çünkü emekçiler, 7 Haziran 2015 sonrasında açılan süreci yaşadı, tecrübe etti.

Fakat egemenlerin kirli oyunları karşısında gerçeklerin farkında olmak yetmez. İşçi sınıfı, her türlü yapay ayrımı aşarak birleşmek ve dayanışma içinde mücadele etmek zorundadır! Haklarımıza sahip çıkmanın, demokratik hak ve özgürlükleri egemen kılmanın, doğanın talan edilmesine ve sermayenin devlet kaynaklarını yağmalamasına dur demenin, yolsuzlukların hesabını sormanın tek yolu budur! ■

Egemenlerin kirli oyunları karşısında tek başına gerçeklerin farkında olmak yetmez. İşçi sınıfı, her türlü yapay ayrımı aşarak birleşmek ve dayanışma içinde mücadele etmek zorundadır!

"Sermayeye Düşman Olmayın" Diyor, Bir İşçi Düşmanı!

301 işçinin hayatını kaybettiği, Türkiye tarihinin en büyük işçi katliamı davası tam 7 yıl sürdü. Ve sermaye sınıfını iş güvenliği önlemlerini savaştırmada cesaretlendiren, bu düzenin yasasıyla, hukukuyla sermaye düzeni olduğunu çırılçıplak ortaya koyan bir kararla sonuçlandı. 13 Mayıs 2014'teki Soma katliamından bu yana yaşananlar, dava süreci ve sonucu, sermayenin ve siyasi iktidarın işçi düşmanlığını bir kez daha tescillemiş oldu. Geride adalet arayışları hüsrarla sonuçlanan aileler kaldı. Keza yıllar geçse de unutulmayacak, sermaye sahiplerinin arsızlığının, pişkinliğinin ve işçi düşmanlığının örneği olarak ibretle hatırlanacak anlar.

Katliamın ardından acılı ve öfkeli bir madencinin yerde tekmelenmesi mesela... Dönemin Başbakanlık Müşaviri Yusuf Yerker'di tekmenin sahibi. Bu şahsın yüzüne yansıyan kin ve nefret hepimizin hafızasına kazındı. Öyle ki üzerinden 7 yıl geçmesine rağmen o anı kayda alan fotoğrafa bakmadan dahi gözümüzün önünde yüzünün ifadesi... Bu tekme yalnızca bir madenciye değil, egemen sınıfın bir üyesinin işçi sınıfına attığı bir tekmeydi, biz böyle algılıyoruz. Bir de fiziksel olmayan ama sömürücü sınıfın temsilcilerinin emekçilere tahammülsüzlüğünü ve kini yansıtan sözlü saldırılar var. Mayıs ayındaki duruşmada Can Gürkan'ın avukatının madenci aileleri için "mağdur edebiyatı yapıyorlar" demesi mesela! Bu sermaye uşağı acılı ailelerin sinir uçlarında tepinirken, sahibi de ondan geri durmadı: Karar duruşmasında Can Gürkan madenci ailelere dönerek şöyle dedi: "Sermayeye bu kadar düşman olmaya gerek yok!"

301 canın yaşamdan, sevdiklerinden kopartılmasının sorumlusu bir patron; yalnızca 5 yıl cezaevinde kaldığı, malına, mülküne dokunulmadığı, dahası maden işletmesine bile yasak getirilmediği halde tam olarak şunları söyledi: "Sermayeye bu kadar düşman olmaya gerek yok. Ben yatırım yapıp, insanlara iş verdiğimi düşünüyordum. Bir olay oldu, hop içeri alındım. Ömrüm cezaevlerinde çürüdü." Bu sözler karşısında hangi vicdanlı insan öfkelenecek ağzına ne geldiyse söylemez? Sevdikleri toprağın altında çürüyen aileler "mağdur edebiyatı" yapıyor, ama bu katliamın sorumlusu olan patron yatırım yaparak in-

sanlara iş veren, ömrü cezaevlerinde çürüyen mağdur ve masum bir iyilik meleği oluyor öyle mi? Bir de utanıp sıkılmadan "sermayeye düşman olmayın" diyor bize. Kendi işçi düşmanlığını, açgözlülüğünü, kâr hırsını, emek hırsızlığını görmeyelim istiyor.

Aslında "sermaye" diyerek çok isabetli bir laf ediyor Can Gürkan. Böylece biz işçilere meselenin Can Gürkan'ın şahsı değil, sermaye sınıfı olduğunu, meseleye sınıfsal bakmamız gerektiğini, bu düzende işçi sınıfı ile sermaye sınıfının ebedi düşman olduğunu hatırlatıyor. Her birey kendi sınıfının penceresinden bakar, Gürkan da öyle yapıyor. Açgözlülüğün ete kemiğe bürünmüş hali olan bu kişi, sermaye cephesinden baktığında kendini haklı ve mağdur, işçi ailelerini ise düşman olarak görüyor. Mahkemeye "Hakkımda iyi hal indirimi uygulanmaması kararınızı lütfen tekrar gözden geçirin" diyerek, bu düzenin yargısının da sermayeden yana olması gerektiğini hatırlatıyor. Kâr üzerine kurulu bu sömürü düzeninde böyle "küçük aksaklıkların" olabileceğini, bunun bu kadar büyütülmemesi gerektiğini ima ediyor. Ne diyor katliam için? "Bir olay oldu, hop içeri alındım." 301 kişi yaşamını kaybetmiş, eşler dul, çocuklar yetim kalmış, aileler acıya boğulmuş ama patron Gürkan'a göre bir olay olmuş, hop içeri gitmiş!

Şimdi biz de Can Gürkan'ın yaptığını yapalım ve kendi sınıfımızın penceresinden bakalım. Evet, biz sermaye sınıfının, sermaye düzeninin düşmanlarıyız. Çünkü sermaye sınıfı işçileri iliklerine kadar sömürüyor, canını alıyor. Hem de zerrece vicdan azabı duymadan... Çünkü sermaye büyüdükçe işçiler yoksullaşıyor. Çünkü tek düsturu kâr olan sermaye sınıfı sadece işçiye değil insana, doğaya, hayata düşman! Sermayenin kâr uğruna doğayı ve emeği yağmalamasının bedelini ise tüm insanlık ödüyor. Çünkü sermaye sınıfı hayatımızı, sevdiklerimizle birlikte geçireceğimiz yıllarımızı, sağlığımızı, mutluluğumuzu yağmalıyor. Çünkü Hasan Hüseyin'in bir şiirinde dediği gibi: "İnsan değil – hâşâ – bir yağmacı soyu bu!" Evet, biz bu yağmacı soyuna düşmanımız ve ahdımız var: Bu kokuşmuş sömürü düzeni ortadan kalkana kadar sınıf kinimizi büyütme ve mücadelemize devam edeceğiz! ■

Doğanın Talanı, Kuraklık, Müsilaj Evimizin Kolonlarının Kesildiğinin Farkında mıyız?

Kapitalist sömürü düzeni doğayı ve emeği yağmalıyor, insanlığı nefessiz bırakıyor. Bu düzenin yarattığı tahribat o kadar büyük ki tüm canlıların yaşamını, insanlığın ve dünyamızın geleceğini tehdit ediyor. Küresel ısınmadan kaynaklı iklim krizinin yol açtığı sorunlar artık gündelik yaşamımızın içinde; yediğimizde, içtiğimizde, yaşam koşullarımızın kötüleşmesinde kendini gösteriyor. Türkiye’de ise iklim krizine siyasi iktidarın doğayı talan etme konusundaki hırsı eklenince, çok daha büyük bir tehditle karşı karşıya kaldığımız ortaya çıkıyor.

Evet, siyasi iktidar ve sermaye sınıfı doğamıza, denizimize, suyumuzla, yaşam alanlarımıza büyük bir açgözlülikle çökmüş durumda! Ülkenin dört bir yanında doğa sermayeye peşkeş çekilerek talan ediliyor, Anadolu’da yakıcı bir kuraklık yaşanıyor. Başta İstanbul olmak üzere her yer beton ve asfalt denizine dönüşmüş durumda. O derece ki, Türkiye asfalt ve beton dökümünde dünya rekorları kırıyor. Bütün bunlar işçilerin, emekçilerin, köylülerin yaşamını doğrudan etkiliyor. Bilelim ki soframıza giren ekmeğin küçülmesiyle çevre sorunu arasında doğrudan bir bağ var. Örneğin İkizdere’de Cengiz Holding’e peşkeş çekilen Eskencidere vadisinde arılar öldüğü için, arıcılıkla uğraşan köylülerin ekmek kapısı kapanıyor.

Anadolu’da yaşanan kuraklık tarımsal üretimi doğrudan etkiliyor. Daha önce İşçi Dayanışması’nda anlatmıştık: Türkiye su kıtlığı yaşayan bir ülke konumuna gelmek üzere olduğu halde, siyasi iktidar bırakalım önlem almayı

bu süreci hızlandıran politikalar izliyor. Şimdi bu politikaların sonuçlarını işçiler ve emekçiler olarak yaşıyoruz. Türkiye Ziraat Odaları Birliği 22 ilde tarımsal kuraklık yaşandığını, özellikle buğday rekoltesinde ciddi kayıplar olduğunu söylüyor. Bu durum çok açık ki soframıza giren ekmeğin, mercimeğin, fasulyenin, yağın, etin, sebze ve meyvelerin fiyatının artması anlamına geliyor.

Marmara Denizi ölüyor

Marmara Denizinin geldiği durum ortada. Deniz yüzeyinde görülen müsilaj, diğer adıyla deniz salyası buz dağının görünen yüzü sadece. Asıl müsilaj denizin dibinde ve dipteki tüm canlı yaşamın üzerini bir ağ gibi örtmüş durumda. Mercanlar, deniz bitkileri, balıklar nefessiz kaldığı için kitleler halinde ölüyor. Son 30 yıldır bilim insanlarının, uzmanların tüm uyarılarına rağmen rant ve kâr kaygısı üstün geldiği için Marmara Denizinin ölmekte olduğu gerçeği göz ardı edildi. Dipte başlayan müsilaj ancak yüzeyde görünür hale geldiğinde öğrendik ki, dünyada bir ilk başarılmış ve koskoca bir deniz hayatımıza, geleceğimize çökenlerin elbirliğiyle tarumar edilmiş!

Marmara’daki müsilaj adeta bu iktidarın cisimleşmiş hali... İktidarın toplumu nefessiz bırakması gibi müsilaj da denizdeki canlıları nefessiz bırakıyor. Marmara Denizinin ölümünün tescilli olan müsilajın arkasında yatan neden, iktidarın politikaları ve zihniyettir. Nüfusun yüzde 30’u, sanayinin yüzde 60’ı Marmara Bölgesi’nde bulu-

Marmara Denizi'nin 18 metre derininde çekilmiş bir fotoğraf. Müsilaj bir ağ tabakası gibi canlı yaşamın üzerini örtmüş, oksijenini keserek nefessiz bırakmış.

nuyor. Düşünebiliyor musunuz? Türkiye'nin yüzölçümü olarak en küçük ikinci bölgesinde ülke nüfusunun yüzde 30'u yaşıyor! Ülke sanayisinin kalbi bu küçücük bölgede atıyor. Buna bir de iktidarın rant esaslı çevre politikaları eklenince ortaya tam bir felaket tablosu çıkıyor. Tarım alanlarının ve sulak alanların imara açılması ve mega projeler adı altında muazzam bir betonlaşma, ağaç katliamı, sağanak yağışlarla gelen seller, fabrika bacalarından havaya salınan zehirli gazlar, yeraltı ve yüzey sularının kirlenmesi, evsel ve endüstriyel atıkların biyolojik arıtmadan geçirilmeden Marmara Denizine bırakılması sonucu ortaya çıkan müsilaj...

Şimdi iktidar sözcüleri müsilajın tehlikeli atık olmadığını, çeşitli tesislere ve gemilere denizi kirlettikleri için para cezası kesildiğini, bir takım önlemler alacaklarını söyleyerek günahlarını örtmeye çalışıyorlar. Utanmadan, çevre felaketi anlamına gelen müsilajdan çok güzel krem yapılabileceğini söyleyebiliyorlar. Yüzleri kızarmadan Kanal İstanbul projesinin müsilajı ortadan kaldıracığı yalanını söylüyor, rant ve yağma politikalarından taviz vermeyeceklerini göstermiş oluyorlar. Yani hiçbir pişmanlıkları olmadığı gibi hiçbir önlem almayacak, tam gaz çevre katliamına devam edecekler. Oysa Marmara Denizinin ölmesi balıkçılarının geçim kaynağının bitmesi ve soframıza az da olsa giren balığın daha da pahalılaşması demek. Müsilaj, Marmara kıyılarında denize girilememesi ve milyonlarca işçinin denize girmeye bile hasret kalması anlamına geliyor. Marmara bu haldeyken Akdeniz ve Ege'deki tatil bölgelerinin fiyatlarının uçacağı çok açık.

Bu saydıklarımız doğrudan ve hemen ortaya çıkan olumsuz etkilerdir. Uzun vadede çok daha büyük tehlikeler bizi bekliyor. Uzmanlar müsilaj tabakasının altındaki canlı yaşamının neredeyse tamamının öldüğünü belirtiyorlar.

Çevre sorunu da bir mücadele konusudur

Şimdi kısaca özetlediğimiz çevre sorunları karşısında bir kez daha durup düşünelim. Ekmek parası peşinde koşarken, gündelik yaşamın koşturmacası içerisinde yamsalsal bir sorunu gözden kaçırıyor olabilir miyiz? Çevre sorununu kapitalizm yarattı ama sorun ile soframıza giren ekmek arasında doğrudan bir bağ var. Yani çevre sorunu evimizin içindeki sorundur. Doğanın yıkımı evimizin kolonlarının kesilmesi ile aynı anlama gelmektedir. Kolonlar kesildiğinde evimiz nasıl başımıza yıkılıyorsa doğa yıkıma uğradığında da aynı şey olur.

Tam anlamıyla zincirleme bir kuşatma altındayız. Ücretlerimiz düşüyor, işsizlik ve yoksulluk artıyor, soluduğumuz hava, içtiğimiz su, yediğimiz gıdalar zehirleniyor, yok ediliyor. Yaşadığımız şehirler beton mezarlığına dönüştürülüyor. Bütün bu sorunlar birbiriyle bağlantılıdır ve tümü de işçi sınıfının mücadele konusudur. Üzerine bastığımız toprağın altımızdan çekilmesine ve nefessiz bırakılmaya sessiz kalamayız. O halde işyerindeki çalışma koşullarımızı iyileştirmek için, ücretlerimizi yükseltmek için yani acil ve yakıcı sorunlarımızı çözmek için mücadele ederken; çevremize, doğamıza, suyumuzla sahip çıkmak için de mücadele etmeliyiz. ■

Cengiz Holding'e verilen Rize-Artvin Havalimanı için Kanlımezra vadisinde faaliyete açılan taş ocağı vadiyi dört yılda bu hale getirdi. Şimdi de İkizdere'de aynı şeyi yapmak istiyorlar.

DİSK - Kocaeli

Nedex işçileri

Grevlerin Başarısı İçin

Sınıf Dayanışmasını Büyütelim!

DİSK'ten 15-16 Haziran eylemleri

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinin 51. yıldönümünü çeşitli eylemlerle kutladı. İşyerlerinde yapılan açıklamaların yanı sıra Kocaeli'den Antalya'ya, Adana'dan İzmir'e, Ankara'dan Kayseri'ye, Kırklareli'den İstanbul'a pek çok kentte eylemler düzenlendi. "Sağlıklı, güvenceli ve insanca bir yaşam için bildiğimiz yoldan yürüyoruz" sloganıyla düzenlenen eylemlerde işçi sınıfının sorunlarının çözümü için örgütlenme çağrısı yapıldı, 15-16 Haziran'ın bugünün işçi kuşaklarına yol gösterdiği vurgulandı.

16 Haziranda Büyük İşçi Direnişine de ev sahipliği yapan Gebze'de yağmura rağmen bir araya gelen işyerlerinden sendika temsilcileri, emek ve meslek örgütleri taleplerini haykırdı. Eyleme Birleşik Metal-İş üyesi Baldur grevcileri, Systemair HSK direnişçileri, demokratik kitle örgütleri ve ayrıca işçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER de katıldı.

Nedex Kimya işçileri: "Yaşasın Grev!"

Kocaeli Dilovası'nda bulunan izolasyon ürünleri ve nem tutucular üreten Nedex Kimya fabrikasında 17 Haziranda şalterler indi, işçiler greve çıktı. Petrol-İş üyesi işçiler, talepleri karşılanana kadar mücadeleyi sürdürmekte kararlı olduklarını vurguluyorlar.

Nedex Kimya önü grev alanına çevrildi. Grevci işçileri farklı konfederasyonlardan, farklı sendikalardan işçiler, başta petrokimya fabrikaları olmak üzere çeşitli fabrikalardan işçi temsilcileri yalnız bırakmıyor. Grev alanında sohbetler ediliyor, türküler söyleniyor, omuz omuza mücadele ediliyor. Nedex Kimya işçileri tüm sınıf dostlarını dayanışmaya çağırıyor. ÜİD-DER, işçilerin bu çağrısını

yanıtsız bırakmıyor. Grevin 10. gününde Nedex Kimya grevcilerine bir dayanışma ziyareti düzenleyen ÜİD-DER'li işçiler grev ve direnişler yaşamış işçiler olarak işçi dayanışmasının önemini bildiklerini, grevci işçileri yalnız bırakmayacaklarını vurguladılar.

Hakan Plastik'te grev var

Tekirdağ Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinde bulunan Hakan Plastik fabrikasında grev var. Lastik-İş sendikasında örgütlü yaklaşık 400 işçi, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde patronun taleplerini kabul etmemesi üzerine 11 Haziranda greve çıktı. Yıllar önce fabrikaya sendikalarını uzun soluklu bir direnişle sokan Hakan Plastik işçileri, sürdürdükleri kararlı grevle de taleplerini kabul ettireceklerini söylüyorlar.

Yakın zamanda İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu" listesine giren şirket, işçilerin en temel taleplerine dahi kulak tıkı-

Mastaş işçileri

Atılım Tekstil işçileri

Hakan Plastik işçileri

Bel Karper işçileri

yor. Pandemiye ve krizi bahane ederek sendika ile anlaşma yoluna gitmeyen işyeri yönetimine karşı işçilerin tavrı net: "Haklı mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğiz!" İşçiler, grevlerini zaferle taçlandırarak son yılların giderek büyüyen işçi havzalarının başında gelen Çerkezköy'deki diğer sınıf kardeşlerine de örnek olmak istediklerini belirtiyorlar.

Bel Karper'de grev ikinci ayına girdi!

Dünyanın önde gelen peynir üreticilerinden biri olan Bel Karper'de, işçiler mücadeleyi büyütme devam ediyorlar. Şirket yönetiminin Tekgıda-İş Sendikasıyla toplu iş sözleşmesi masasına oturmaması üzerine Belkarper işçileri 17 Mayıs'ta greve çıkmışlardı. Grevci işçiler; kararlılar, inançlılar, umutlular!

ÜİD-DER, grevin 20. günü olan 5 Haziranda Bel Karper işçilerine dayanışma ziyareti gerçekleştirdi. ÜİD-DER Kadın Komitesi de grevci kadınları yalnız bırakmadı, sohbetleriyle güç ve moral verdi. Tekirdağ Çorlu'daki fabrika önünde sloganlar atıldı, halaylar çekildi. Grev yeri bayram yerine döndü. Yapılan konuşmalarda sınıf dayanışmasının önemi vurgulandı. Grevci ve direnişçi işçilerin kurduğu ÜİD-DER'in 15. mücadele yılı kutlandı.

Bel Karper işçilerinin grevi dayanışmayla büyüyor. Emekten yana kurumlar, sanatçılar, milletvekilleri, farklı

sendikalardan ve fabrikalardan işçiler Bel Karper grevci-lerini yalnız bırakmıyor. Sendikalarının da desteğini alan Bel Karper işçilerinin mücadelesi büyüyor, ikinci ayına giren grev dayanışmayla güçleniyor.

Bursalı işçilerin mücadelesi

Bursa Kestel'de faaliyet gösteren yaklaşık 500 işçinin çalıştığı Atılım Tekstil fabrikasında direniş sürüyor. Ağır iş koşullarına, düşük ücretlere ve mobbinge karşı sendikalaşma kararı alan işçiler Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikasına üye olmuştu. Sendikadan istifa etmeleri için baskı yapan ve 26 işçiyi işten atan patrona işçiler, direnişle cevap vermişti. 17 Mayıs'tan itibaren fabrika önünde direnişlerini sürdüren işçiler, işten atılanların işe alınmasını, şirket yönetiminin fabrikada yetkisi bulunan sendikayı tanıyarak toplu iş sözleşmesi masasına oturmasını istiyorlar.

Bursa Nilüfer Organize Sanayi bölgesinde bulunan otomotiv yan sanayiye üretim yapan Mastaş Makine'de ise grev var. 6 ay süren toplu iş sözleşmesi görüşmeleri boyunca işçilerin taleplerine kulaklarını tıkayan patron, yeni haklar tanımak bir yana işçilerin kazanılmış haklarına göz dikti. Özçelik-İş'in örgütlü olduğu ve yaklaşık 200 işçinin çalıştığı fabrikada greve çıkan işçiler kararlılar, "Çocuklarımıza daha iyi bir gelecek bırakmak için sonuna kadar mücadele edeceğiz" diyorlar.

Direniş!

Bursa'da Tekgıda-İş üyesi Cargill işçileri, Çorlu'da Tekgıda-İş üyesi Adkotürk işçileri, Manisa'da Birleşik Metal-İş üyesi Termokar işçileri, Gebze'de Birleşik Metal-İş üyesi Systemair HSK ve Baldur işçileri... İşçiler Bursa'dan Manisa'ya, Tekirdağ'dan Kocaeli'ye mücadeleyi büyütüyorlar. Seslerini duyurmak için, haklarını almak için direniyorlar. Kâh Baldur işçileri gibi Bakanlık ile görüşmek üzere Ankara'ya gidiyor, kâh Kartal Belediye işçileri gibi alacakları için iş bırakıyorlar. Ülkenin her gün yeni bir belirsizliğe uyandığı, kazanılmış hakların budandığı, sömürünün, işsizliğin ve sefaletin derinleştiği koşullarda işçilerin hakları için sürdürdüğü direnişler son derece önemlidir. ■

İsviçre

Myanmar

Bir Ülkeden Diğere İşçiler Kapitalizme Karşı Mücadeleyi Büyütüyor!

İsviçre: Emekçi kadınlar eşit ücret talebini yükseltmeye devam ediyor!

İsviçre’de emekçi kadınlar 14 Haziranda sendikaların çağrısıyla Zürih, Bern, Cenevre, Lozan ve daha pek çok şehirde greve çıktı. 1991’de sendikaların öncülüğünde yarım milyonu aşkın emekçi kadın toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı tarihi bir greve imza atmıştı. Bu mücadelenin 30. yıldönümünde gerçekleşen grevde daha yüksek ücret ve toplumsal cinsiyet eşitliği talebi yükselirken şiddete karşı öfke dile getirildi.

Özellikle pandemi döneminde işçi kadınların çok daha fazla gelir kaybına uğradığını dile getiren emekçiler, bu sürede kadın-erkek arasındaki ücret eşitsizliğinin derinleştiğini belirttiler. Dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan İsviçre’de düşük ücretlerin, yarı zamanlı çalışmanın yaygınlaştırılmasını protesto ettiler. Emekçi kadınlar ayrıca emeklilik yaşını kadınlarda 64’ten 65’e yükselten ve emeklilik ücretlerini düşüren yasaya karşı da mücadele ettiklerini vurguladılar. İsviçre hükümeti, kadınların emeklilik yaşını bir yıl arttırmanın 2022 ile 2031 arasında yaklaşık 10 milyar frank (11,1 milyar dolar) tasarruf sağlayacağını açıkladı. Egemenlerin “tasarrufunun” işçilerin kaybı olduğunu belirten kadınlar, sendikalarıyla birlikte bu saldırılara ve eşitsizliğe karşı mücadele etmeye devam edeceklerini haykırıyorlar.

Myanmar: Darbe karşıtı protestolar devam ediyor!

Myanmar’da 1 Şubatta sivil hükümeti devirerek iktidara el koyan askeri darbeye ve kurulan diktatörlük rejimine karşı mücadele sürüyor. Aralarında onlarca çocuğun bulunduğu 800’den fazla insanın öldürüldüğü ve binlercesinin gözaltına alındığı eylemlerde, emekçiler demokrasi ve adalet talebini yükseltmeye devam ediyor.

14 ve 15 Haziranda öğrenci birliklerinin, sendikaların öncülük ettiği Genel Grev Komitesinin çağrısıyla son zamanlardaki en kitlesel eylemlerden biri gerçekleşti. Askeri diktatörlüğün baskı ve tehditlerine rağmen bir araya gelen emekçiler, tüm siyasi tutukluların bırakılması ve ordunun yönetimden çekilmesi taleplerini yükseltmeye devam etti. “Diktatörlük altında yaşamaktansa ölmeyi tercih ederiz” diyen emekçiler, kadın erkek, genç yaşlı eylemlerde hep birlikte yer alıyorlar.

Güney Kore: Kuryelerden fazla mesailere karşı grev

Güney Kore’de kuryelik yapan binlerce taşıma işçisi fazla mesailer ve kötü çalışma koşulları sebebiyle greve çıktı. Paket Teslimat İşçileri Dayanışma Sendikasında örgütlü işçiler, 9 Hazirandan bu yana süresiz grevdeler. Hü-

Fransa

G. Kore

Tunus

kümet ve lojistik şirketleriyle yürütülen çalışma koşulları ve artan mesai saatlerine ilişkin görüşmelerin durması üzerine işçiler eylemlerine yeniden başladılar.

Özellikle pandemi döneminde artan iş yükü ve kötü çalışma şartları sebebiyle kuryeler Ocak ayında greve çıkmış, koşullarının iyileştirilmesi için mücadele etmişlerdi. Taleplerinin yerine getirileceğine dair anlaşma sağlanmıştı. Pandemi sürecinde artan kargoları tasnif etmek için daha fazla işçiyi istihdam etmek, teknolojik imkânları kullanarak işçilerin yükünü hafifletecek önlemler almak gibi sözler verilmişti. Ancak verilen vaatler yerine getirilmediği gibi çalışma koşulları giderek kötüleşti. Geçen yıldan bu yana fazla mesailer sebebiyle yaşamını yitiren kurye sayısı 21'e yükseldi. İşçiler, pandemi dönemindeki günlük mesailerinin 10 saatten 12 ilâ 14 saate uzamasına rağmen fazla çalışmanın karşılığını alamadıklarını ifade ediyorlar.

Paket Teslimat İşçileri Dayanışma Sendikasına üye işçiler, meydanlara çıkarak, çeşitli eylemler düzenleyerek 9 Haziranda başlattıkları greve devam ediyorlar. "Fazla çalışmayı önleme tedbirleri derhâl uygulanmalıdır" diyen işçiler, talepleri kabul edilene kadar mücadelelerini sürdüreceklerini vurguluyorlar.

Fransa: On binler ırkçılığa karşı yürüdü

12 Haziranda başta Paris olmak üzere Fransa'nın çeşitli kentlerinde on binlerce kişi ırkçılığa ve hükümetin hak ve özgürlüklere yönelik saldırılarına karşı yürüdü. Paris'te 70 bin, Fransa genelinde yaklaşık 150 bin kişinin bir araya geldiği protestolarda ırkçı ve göçmen karşıtı aşırı sağ ve faşist partiler protesto edildi. Ülkedeki tüm büyük sendika federasyonlarının, demokratik kitle örgütlerinin ve siyasi partilerin ortak çağrısıyla düzenlenen "özgürlük

yürüyüşü" tüm ülkeyi boydan boya sardı.

Başında Marine Le Pen'in olduğu ırkçı ve faşist parti işsizlik ve yoksulluğun sorumluluğunu göçmenlere yıkarırken, Cumhurbaşkanı Macron da oy kaybetmemek için milliyetçi bir çizgi izliyor. Irkçılığa ve faşizme karşı birlik olma çağrısının yapıldığı protestolarda, kapitalizme karşı örgütlü mücadele edilmesi gerektiği vurgulandı. Gelecek yıl cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılacağı Fransa'da işçiler, emekçiler ve gençler, aşırı sağ partilere ve politikalarıyla aşırı sağ ile uyum içinde olan hükümete karşı duracaklarını dile getirdiler. Sınıf kardeşleri olan göçmenlerle dayanışma içinde olmaktan, ırkçılığa ve faşizme karşı mücadele etmekten geri durmayacaklarını haykırdılar.

Tunus: Polis şiddetine karşı protestolar devam ediyor

Tunus'ta 11 Haziranda bir gencin polis nezaretindeyken öldürülmesinin ardından başlayan protestolar hâlâ sürüyor. Ülkenin başkenti Tunus, polis şiddetine karşı başlayan gösterilerle sarsılırken, başka bir gencin polisler tarafından soyulup dövüldüğü görüntüler hükümete olan öfkeyi daha da arttırdı. Protestolar yayıldı.

2021'in ilk günlerinden bu yana artan yoksulluğa, işsizliğe, ekonomik krize ve pandemiyle birlikte artan eşitsizliklere karşı meydanları dolduran Tunuslu emekçilerin protestoları, polis şiddetine karşı öfkeyle birleşti. Ülkenin polis devleti haline getirilmesine, baskıcı uygulamalara karşı koyan emekçilerin isyanı, bu kez Ahmed Ben Ammar isimli gencin öldürülmesiyle yeniden alevlendi. Tunuslu emekçiler özgürlük ve adalet mücadelelerinde kararlı olduklarını her defasında meydanlara çıkarak gösteriyorlar. ■

Derelerden, Çaylardan, Nehirlerden Denizlere...

■ İstanbul'dan bir işçi

UİD-DER 15 yaşında! UİD-DER'in kökleri 1968 gençlik başkaldırısına, 1970'ler boyunca yükselen işçi sınıfı mücadelesine, 1980 sonrasında zor zamanlarda örgütlenen grevlere, 1990'lardaki grev ve direnişlere uzanır. Ben de grev ve direniş alanlarından gelerek bu köklü mücadelenin bir parçası olmuş bir işçiyim.

1993'ün Şubat ayında bir grup genç işçi İstanbul'un Yenibosna semtinde bir lokantada, tepeleme ekmek sepeti önümüzde, çorbaya yumulmuştuk. Orada bulunmamızın asıl nedeni işyerinde örgütlenerek haklarımızı geliştirmekti. Bu yıllarda Türkiye tekstilin merkezi konumunda olan bir ülkeydi ve biz de 1200 kişilik Uzakdoğu menşeli bir fabrikada çalışıyorduk. Bir arkadaşımız, işçilerin geçmişteki mücadele deneyimini aktarmak üzere bir tanıdığını çağırmişti. Biz çorbaya saldırırken, ağır işçilikten yıprandığı hemen belli olan bu ağabey, işçi sınıfının sömürü düzenini yıkabilecek devrimci bir sınıf olduğunu anlatıyordu. Sonra işçilerin nasıl güçlü olduklarına dair bir olay anlattı: Konunun geçtiği fabrika, Nejat Elibol'un Direnen Haliç romanında da geçen Sungurlar Kazan fabrikasıydı. Kemal Türkler'in Başkanlığı yaptığı Maden-İş'in işgal ve direnişle örgütlendiği Sungurlar'da bir gün patron bir işçiyi işten atar. Şalter anında iner, tüm fabrika durur. Örgütlü ve mücadeleci işçiler karşısında patron bir kez daha geri adım atar. İşçi işe alınır ve üstüne bir ay da dinlenme izni verilir. Fakat zayıf karakterli bu işçi izin deyken, arkadaşlarından habersiz patronun önerdiği yüksek miktarda tazminatı kabul ederek işten ayrılır. Demir Döküm fabrikasının baştemsilcisi durumu Sungurlar işçilerine haber verince gerçek ortaya çıkar. İşçiler çok öfkelenirler; sahip çıkıp işe aldıkları bu işçi kendilerini satmış ve örgütlülüğe zarar vermiştir. Fabrika komitesi bu işçiyi bulup işyerinin yemekhanesine getirir, kapının önüne diker; 600 işçi sırayla yüzüne tükürür.

Sungurlar işçisi ağabey hikâyenin sonuna doğru geldiğinde kaşıklarımızın çorbaya dalışları durmuş, hepimiz pür dikkat kesilmişti. 15 yaşında bir işçiydim o zaman ve tüylerim diken diken olmuştu. Bu nasıl bir güçtü? O işçiyi eşek sudan gelene kadar dövebilirlerdi ama ömrü boyunca unutmayacağı ve bu utancı gören kimsenin aynısını tekrarlamaya cesaret edemeyeceği bir ders vermişlerdi. İşte bu örgütlü ve sınıf bilinçli işçilerin gücüyü. İnanılmaz etkilenmiştim. Biz de örgütlenebilir, aşağılanıp horlanmaya sesimizi çıkartabiliriz. Ne yazık ki deneyimsizlikten dolayı söz konusu işyerinde örgütleneme-

dik. İşten atıldık, tüm üretimi durdurduk, direnişe geçtik ama kaybettik. Gel gelelim içimize ateş bir kez düşmüştü. Gittiğimiz her işyerinde adeta isyan bayrağı çekiyorduk. Bu dönemde bizim de içinde olduğumuz genç işçiler, Merter'den Yenibosna'ya, Kâğıthane'den Beylikdüzü ve Esenyurt'a kadar sayısız tekstil fabrikasında mücadele başlattı. Bunların kimilerine sendikayı sokmayı da başardık. Özellikle 1996'da ardı ardına direnişler geldi. İlk anda patronlar şaşkındılar, hatta kimisi karşımızda ağladı ama sonuçta kaybettik. Sayısız yanlış yaptık ve bürokratlaşmış sendikacıların ihanetini tattık. Deneyimsiz, sabırsız ve aceleciydik.

Böylece hırçın dalgalar gibi hedefsizce kıyıları vurarak 2000'lere geldik ve yolumuz İşçi Öz-Eğitim Gruplarıyla kesişti. 1990'ların ikinci yarısı ve 2000'lerin başında süren belli başlı direnişlerden öncü işçiler burada toplanmışlardı. Bu aslında tesadüf de değildi. Çünkü İşçi Öz-Eğitim Gruplarına öncülük eden sosyalistler, 1970'ler boyunca DİSK ve Maden-İş içinde, MESS grevlerinde sermayeye karşı mücadeleyi ilmek ilmek öğrenlerdi. Yani yıllar önce Sungurlar işçisinin gururla anlattığı günlerde MESS grevlerini örgütleyenler! O günlerden süzülen deneyimleri yeni kuşaklara taşıyorlardı. Hasan Hüseyin'in Yolcu şiirinde dediği gibi coşku ve öfkemiz güzeldi ama uzun, sarp ve dikenlerle kaplı bir yolu nasıl yürümek gerektiğini de bilmek gerekiyordu. Yoksa sonuç yenilgi, moral bozukluğu ve tükeniş olurdu! İşte o günden bu yana coşkunluğumuzu ve sömürü düzenine olan öfkemizi kaybetmeden aynı yolda azimle yürüyoruz.

Bugün dönüp geriye baktığımda, 1990'lar ve 2000'lerde grev ve direnişlerde yer almış, öncülük etmiş çok az insanın kaldığını görüyorum. Ama bugün işçi sınıfının örgütlü mücadelesini sürdürmeye devam edenlerin büyük çoğunluğu UİD-DER'in çatısı altında bulunuyor. UİD-DER bir deniz gibi, farklı yönlerde akan dereleri, çayları ve nehirleri kendinde buluşturdu. Bu gerçekten de çok önemli ve anlamlıdır. UİD-DER'in işçi sınıfı mücadelesinin deneyimlerinin süzülerek biriktiği ve yeni kuşaklara aktarıldığı bir işçi örgütü olması tesadüf değildir. UİD-DER yalnızca geçmişi geleceğe bağlamıyor, aynı zamanda işçileri muazzam bir değişim ve dönüşüme itiyor, onları tarihsel ve siyasal bilinçle de donatıyor. Kesintisiz bir mücadele, bilinç ve deneyim kuşak kuşak büyüyerek ileriye taşıyor. Bunun sırrı şudur: Doğru fikirler, deneyim, tarih bilinci, umut, insan ve doğanın dönüşümünü derinden kavrama, emek, sabır, direnç! ■

Annelerin Yemediği Köfteler

■ Sancaktepe'den bir kadın tekstil işçisi

30 sene önce annem ev işine giderdi, biz üç kardeş evde oturur, annemin dönüşünü beklerdik. Annem işten geldiğinde çantasını açardı, biz hemen başına toplanırdık. Bir bez çıkarırdı; içinde bazen ekmek arası döner, salam, köfte ya da tavuk olurdu. Onu üçümüze paylaşırdı. Öyle tatlı gelirdi ki bize... O yüzden annem işe gittiğinde yolunu gözlerdik bize yine ne getirecek diye... Oysa hiç düşünmemiştik; annem aslında kendi yemeğini yemeyip bize getiriyordu.

Geçen gün işyerinde öğle yemeğinde köfte çıktı. Tam yemeğimi yiyecekken aklıma o gün evde yemek olmadığı geldi. Köfteleri yemeğe kıyamadım, ekmeğin arasına koyarak oğluma götürmeye karar verdim. Bir yandan köfteleri ekmeğe koyuyor, bir yandan da etrafa bakıyordum. Oldukça kalabalık olan yemekhanede beni görüp "bu kadın ne yapıyor böyle?" diyen olur mu diye... Doğrusunu isterseniz başkasının da böyle bir şey yapacağı aklıma gelmemiştir. Etrafa baktığımda gördüm ki bütün anneler ellerinde ekmek içine köfte koyuyorlardı. İş çıkışı servise binerken kreşten gelen çocukların hepsinin elinde bu ekmekler vardı.

Çocukluğumdan bu yana 30 yıl geçti ama bizim ülkemizde işçi anneler hâlâ öğle yemeklerini yemeyip çocuklarına götürüyor. Biz işçiler hâlâ boğazımızdan kısıyoruz çocuklarımızı doyurabilmek için. Eminim o gün işyerindeki birçok anne sadece çorba ve yoğurt yiyerek geçtiği öğle yemeğini. Çocukların o köfteleri iştahla yiyişini görmeliydiniz, 30 sene önceki ben gibi... Bu manzarayı görünce içime bir acı oturdu. "Neden?" diye sordum kendi kendime. "Neden insanlar gece gündüz çalıştığı, paydosları, hafta sonları bile olmadığı halde çocuklarına doğru düzgün et bile yediremiyorlar?" 30 yıldır iktidarlar değişmiş ama bizim yoksulluğumuz değişmemiş. Hatta daha da artmış. Dışarıdan bakıldığında görünmeyen gizli bir açlık yaşıyoruz emekçi sınıf olarak. Bir kez daha lanet ettim bizi boğazımızdan geçen lokmaları kısmak zorunda bırakan bu sömürü düzenine. Annemin 30 yıl önce bize yaptığını, biz bugün çocuklarımıza yapıyoruz. Yarın çocuklarımız da aynı durumda mı olsun istiyoruz? Hayır, bu böyle devam etmemeli. Artık sorgulamalıyız, birleşmeliyiz, kendimiz ve çocuklarımız için mücadele etmeliyiz. ■

Onlar Zenginliğe Çöktükçe Ekmeğimiz Küçülüyor

■ İstanbul'dan bir kargo işçisi

Son dönemde gündem haliyle ortaya saçılan işsaatlar. Yat limanına çökme, otele çökme, ziraat bankasının kredilerine çökme, rüşvetler, yolsuzluklar... Bu gerçekler, milletin hizmetkâriyiz diyenlerin aslında kime hizmet ettiklerini ve bunları nasıl yaptıklarını açık seçik ortaya koyuyor. Peki, bunca şey karşısında ne yapıldı dersiniz? Koca bir hiç! Ama bir emekçi sosyal medyadan hayat pahalılığını, adaletsizliği dile getiren bir konuşma yapınca anında gözaltına alınıp soruşturma başlatılıyor. İşte sana adalet!

Değeri milyarlarca lirayı bulan paralara, sadece gayri resmi yoldan el koymuyorlar. Bunu resmi yollardan da yapıyorlar. Mesela yakın zamanda inşaat patronlarının milyarlarca liralık vergi borcu bir yasayla anında silindi. İşsizlikten, yoksulluktan dolayı elektrik faturasını ödeyemeyen yüz binlerce emekçinin ise anında elektriği kesiliyor. Türkiye'nin en zenginlerinden biri olan bir sermaye sahibinin Ziraat Bankasından aldığı 750 milyon dolar krediyi ödemediği ortaya çıkı-

yor ama hiçbir hukuki işlem başlatılmıyor. Diğer yandan yüzbinlerce emekçinin evine kredi borcu yüzünden haciz getiriliyor. Çiftçi vergisini ödeyemez duruma gelince traktörüne dahi el koyuyorlar ama bizden toplanan vergilerle kurulan bir kamu bankasından alınan krediye, yani bizim paramıza bir patronun çökmesine göz yumuluyor.

Asgari ücret vergi dışı bırakılsın diyoruz. Kaynak yok! Emeklilikte Yaşa Takılanların mağduriyetleri giderilsin, yasa çıkarılsın diyoruz. Kaynak yok! Patlayan yolsuzluk lağımı, kaynakların nereye aktarıldığını ortaya koydu: Sermaye sahiplerine ve iktidar çevrelerine! Şunu unutmayalım kardeşler, onlar emeğimiz başta olmak üzere onca şeye el koyarken sadece zenginleşmekle kalmıyorlar. Aynı zamanda bizim ekmeğimizi de küçültüyorlar. Onlar milyarlarca çöktükçe çocuğumuzun rızkı da küçülüyor. Onlar zenginleştikçe biz sefalet çukuruna itiliyoruz. Bunun gündemden düşmesine, kanıksanmasına, geçiştirilmesine izin veremeyiz. Buna sessiz kalamayız! ■

Edep Yahu!

■ İstanbul/Sancaktepe'den bir kadın işçi

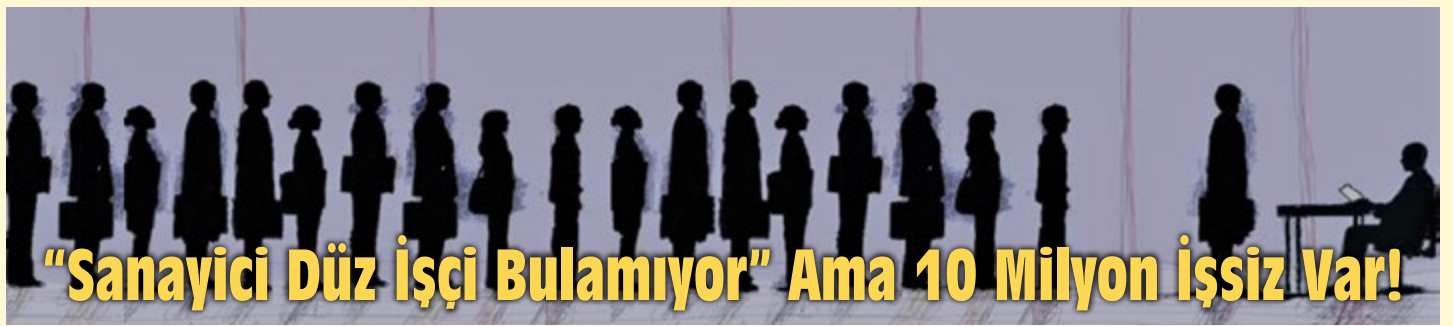
Son günlerde insana pes dedirten, insanın aklı ile oyun oynayan şeyler duyuyor, görüyor ve izliyoruz. Kolayından nasıl zengin olunduğuna, devlet kaynaklarının nasıl yağmalandığına şahit oluyoruz. Bakanların, bürokratların ve diğer yetkililerin konumlarını kullanarak şirketlerini daha da büyüttüklerini, çeşitli kamu kuruluşlarında, özel şirketlerde güya danışmanlık yaparak ya da yönetim kurulunda yer alarak 3-5 maaş hatta 11 maaş aldıklarını öğreniyoruz. Ama aklımızın almadığı şey sadece bu yolsuzluklar, yağmalamalar değil. Adı geçen kişiler zerre utanma duymadan pişkince açıklamalar yaparak işlerine devam ediyorlar. Haklarında tek bir soruşturma dahi açılmaması karşısında “edep yahu” diyor insan.

Sağlık Bakanı yardımcısının eşinin ve oğlunun kurduğu şirketin, bakanlığın e-nabız işlemlerini 20. kez aldığı ortaya çıkıyor. Ama bu zat utanmadan çıkıp “şirketin kurucuları arasında eşimin olması ve oğlumun bir süre çalışmış olması dışında bağımız yok” diyor. En sevdiği sesin yazıcının sigorta poliçesi keserken çıkardığı ses olduğunu söyleyen İçişleri Bakanının, kendisi ve oğluna

ait şirketin devlet kurumlarından iş aldığı, 5 yılda kârını 53 kat arttırdığı ortaya çıkıyor, tabii ki hiç bir şey olmuyor. Bu ortamda bir bakan yardımcısı da çıkıp eşinin kurucuları arasında olduğu şirketle bir bağının olmadığını rahatlıkla söyleyebiliyor.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu Üyesi ve AKP Genel Merkez Yerel Yönetimler Başkan Yardımcısının, Sezgin Baran Korkmaz'ın hediye ettiği Audi A8 marka aracı kullandığı ortaya çıkıyor. Bu kişi hiç yüzü kızarmadan “ama benzinini ben kendim aldım” diyerek rüşveti meşrulaştırmaya çalışıyor. Ya 3-5 maaş alan bürokratlara ne demeli? Neymiş huzur hakkıymış! Sizin “huzurunuzun” bedelini bu halk huzursuzlukla, sefaletle ödüyor beyler! Bir tarafta 10 milyon işsiz, çaresizlikten intihar eden babalar ve gençler, pazardan çürük sebze toplamak zorunda kalan aneler... Diğer tarafta ise devlet kaynaklarını yağmalayan, yedikçe doymayan, bunu da kendisinde hak gören bir avuç utanmaz, arlanmaz! Emekçiler bu gerçeği görmüyor mu sanıyorsunuz? Hayır, biz her şeyi görüyor ve yazıyoruz. Bunların hiçbiri yanınıza kâr kalmayacak, hesap vereceksiniz! ■

■ Adana'dan bir inşaat işçisi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nu hepimiz bir fotoğraf karesiyle hatırlıyoruz. Cumhurbaşkanı Erdoğan, koronavirüs tedbirleri bahanesiyle patronlar için ballı teşvik paketi müjdesi verdiği toplantıda, “yüzün gülüyor” demişti Hisarcıklıoğlu'na. Geçtiğimiz günlerde Balıkesir Sanayi Odasını ziyaret eden Hisarcıklıoğlu, “sanayicinin yüzü gülüyor” diyerek bu sözleri bir kez daha doğruladı. Çünkü sanayiciler, sermaye sahipleri gerçekten de dizginsizce kâr etmeye devam ediyorlar. Ama emekçiler işsizlik ve hayat pahalılığı yüzünden daha da yoksullaşmış durumda.

Hisarcıklıoğlu, emekçilerin içine itildiği durumun sorumlusunun iktidar ve sermaye sınıfı olduğunu gizlemek için yine olmadık çarpıtmalara girişti. İşsizliğin on milyonu aştığı, genç işsizliğin yüzde 50'leri bulduğu bir ülkede

sanayicilerin nitelikli işçi bir yana düz işçi bile bulamadığını söyledi: “Allah'a çok şükür, sanayicilerimizin yüzü gülüyor. Bakınız, ben birçok şehre gittiğim zaman billboardlarda, «organize sanayi bölgesinde işçi aranıyor» diyorlar. Düz işçi bulamıyor sanayici, bırakınız nitelikli işçiyi.”

İktidar ve patronlar, işçileri kölece koşullara ve sefalet ücretine mahkûm ediyor. Milyonlarca işçinin asgari ücretle çalışacağı bir iş bulması bile mümkün olmuyor. İŞKUR'un önünde uzayan kuyruklar Hisarcıklıoğlu'nun yalanlarını boşa çıkartıyor. Eğer sanayiciler düz işçi bile bulamıyorlarsa uzayıp giden işsiz kuyukları başka bir ülkeden mi? Bir başka soru daha sorarak noktalayalım: Acaba gözünü kâr hırsı bürümüş patronlar, nasıl bir işçi arıyor, bu işçiye ne kadar ücret öneriyor ve kaç saat, hangi koşullarda çalışmayı öneriyorlar? Sakın köle arıyor olmasınlar? ■

Clara Zetkin ve Ölümsüz Mirası

O, insanları, yaşamı, doğayı çok seviyordu. Ama kapitalist sömürü düzeni altında insanların ezici çoğunluğunun acı çektiğini görüyordu. İnsanlığın ve doğanın kapitalist sömürü düzeninden kurtulması gerektiğini biliyordu. Bunun tek yolu dünya işçi sınıfının örgütlenmesi ve kapitalizmi yıkmasıydı. Dünya işçi sınıfının mücadelesini güçlendirmek için çok çalışıyordu. O, işçi sınıfının kadın öncülerinden Clara Zetkin'di. Zetkin, 20 Haziran 1933'te hayatını kaybetti ama işçi sınıfına ve emekçi kadınlara bıraktığı mirasla kuşaklar boyu saygıyla anıldı, anılıyor. İnsanların eşitlik, özgürlük, barış ve kardeşlik içinde yaşadığı bir dünya kurma mücadelesini devam ettirenler, onun bıraktığı mirasa gururla sahip çıkıyor.

Clara Zetkin, yoksul olmadığı halde yoksul insanların yaşadıklarını anlayan, onlarla iç içe yaşayan bir ailede büyüdü. Babasıyla işçi ve yoksul köylüleri ziyaret ediyor, küçük yaşlardan itibaren onların yaşadığı acıları yüreğinin derinlerinde hissediyordu. Annesinin çabaları sayesinde bir öğretmen okulunda okudu. Öğretmenleri ve çalışkanlığı sayesinde burada çok iyi bir eğitim aldı. Ailesinin nüfuzlu bir çevresi vardı. Ama maddi zenginlik onun mutlu olmasına yetmiyordu. Zulüm düzenine, sömürüye karşı verilecek mücadelede kazanılacak manevi zenginlik önemliydi onun için. Bu nedenle hiç düşünmeden bütün ayrıcalıklara sırtını döndü, kaderini dünya işçi sınıfının kaderiyle birleştirdi. Yaşamı boyunca öğrenmekten, öğrendiklerini öğretmekten, emekçi kadınları, yoksulluk içinde kıvrananları kaderlerine boyun eğmemeğe çağırmaktan asla vazgeçmedi.

Clara'nın iki çocuğu vardı. Eşi ve mücadele arkadaşı hastalanıp yatağa bağlandığında uzun yıllar boyunca ona sevgi ve özenle baktı. "Yapamıyorum diye bir şey yoktur" diyerek her zorluğa göğüs gerdi. Evin geçimi için özel dersler verdi, çeviriler yaptı, ev işleriyle, çocuklarının bakımıyla ilgilendi. Daha çocukları çok küçükken kocasını kaybetti ama yine pes etmedi. Mücadelesine daha güçlü sarıldı. Çocukları için yapacağı en güzel şeyin tüm çocukların mutlu olacağı yeni bir dünyanın kurulması için çalışmak olduğunu biliyordu. Bu nedenle kadınların çalışmasının bile hoş karşılanmadığı, sakıncalı görüldüğü zamanlarda ısrarla mücadelenin içinde oldu.

Clara Zetkin, emekçi kadınların acılarıyla dolu yaşamlarını değiştirmeye, örgütlenmeye, hakları için mücadele etmeye hava gibi, su gibi ihtiyaçları olduğunu biliyordu. Onlarla sıcak dostluklar kuruyor, mücadeleye katılmaları için cesaretlendiriyor, eğitimlerine destek oluyordu. Onların içindeki büyük gücü uyandırıyor. Emekçi kadınları mücadeleye çekmeyi, uğruna hayatını adamaya değer, muhteşem ve zorunlu bir görev olarak görüyordu. Kadınlar için cesaret ve özveri örneğiydi.

Öncülüğünü yaptığı emekçi kadın mücadelesinin ilk kazanımlarından biri, sendikaların emekçi kadınları da örgütlemeyi kabul etmesi oldu. Bu, o gün için büyük bir başarıydı. Emekçi kadınlar kendilerini çalışma ve toplumsal yaşamda kabul ettiriyor, "biz de varız" diyorlardı. Muktedirler kadınların bu dönüşümünden öylesine korkuyordu ki onların dernek kurmasını, toplantılara, mitinglere katılmasını yasakladılar. Fakat her şeye rağmen emekçi kadınlar Clara Zetkin'in ve arkadaşlarının öncülüğünde korkusuzca mücadelenin içinde olmayı sürdürdüler. Böylece hem özgürleşiyor hem de özgür geleceğin kurulmasına katkı sağlıyorlardı. Clara'nın kuruluşuna öncülük ettiği Dünya Sosyalist Kadınlar Kongresi, Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlanması için çağrıda bulunduğu, kadınlar buna coşkuyla yanıt verdiler ve 8 Mart böyle doğdu. Bugünün mücadeleciler emekçi kadınları için bundan daha büyük bir feyz kaynağı, daha anlamlı bir miras olabilir mi?

Clara Zetkin, emperyalist savaflara karşı mücadelesiyle de bugün bize yol gösteriyor. Birinci Dünya Savaşı başladığında Clara'nın üyesi olduğu Alman Sosyal Demokrat Partisi egemenlerin yanında saf tuttu. Clara ve mücadele arkadaşları ise dünyanın tüm işçilerini, emekçi kadınlarını kardeşçe birleşmeye, emperyalist savaşa karşı durmaya çağırıyordu. "Yaşamın olduğu her yerde savaşmak istiyorum" demişti Clara Zetkin. Onun savaşı kapitalist sisteme karşıydı. Sömürünün, emperyalist savaşların, faşizmin, emekçi kadınların çifte ezilmişliğinin olmadığı bir dünya içindi. Örgütlenen işçi sınıfının muzaffer olacağına ve böyle bir dünya kuracağına tüm kalbiyle inanıyordu. Clara Zetkin'in mücadelesi işçilere, emekçi kadınlara yol göstermeye devam ediyor. ■

YAKINDA

Bir ses

Yükleyip kendini umudun rüzgârına
Dolaşiyor bütün sokakları, dağ başlarını, koyakları
Bunalan, bahtsız tarlaları
Yorgun fabrikaları, bezgin evleri
Ve bir haber bekleyen herkese
Fısıldıyor usulca: -Yakında

Bir genç kız sessizce ağlıyor

Çamaşır yıkarken dere kenarında
Düşen her damla yaşla ürperiyor su: -Yakında

Bir gurbetçi otel odasında

Beşinci kez okuyor mektubunu
Yürümeye başlamış en küçük çocuğu: -Yakında

Sıkılıyor köy kahvesinde bir delikanlı

Daralmış, bungun, dağlara bakıyor: -Yakında

Öğle molasında bir ırgat

Soğan kırıyor ekmeğinin yanına: -Yakında

Makinesinin başında

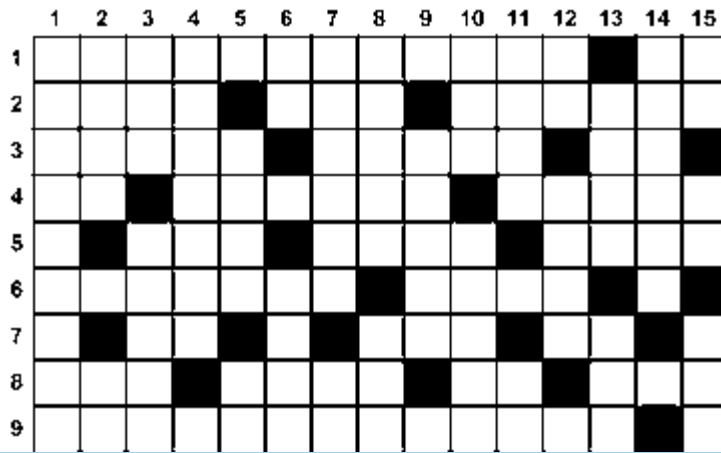
Bir memleket türküsü söylüyor işçinin biri
Dokunaklı ama diri: -Yakında

Bir ses

Yükleyip kendini umudun rüzgârına
Dolaşiyor bütün sokakları, dağ başlarını, koyakları
Bunalan, bahtsız tarlaları
Yorgun fabrikaları, bezgin evleri
Ve bir haber bekleyen herkese
Muştuluyor fısıltıyla: -Yakında

İsmail Uyaroğlu

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- Müsilaj. Müzikte bir nota.
- Belli, açık. İstanbul Teknik Üniversitesinin kısaltması. Birinin suçunu başlatma, merhamet etme.
- Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi. Gereksiz, önemsiz (söz). Alt bilinç.
- Namus. Buruşturarak, sıkıştırarak bir şeyin alanını ve hacmini küçültmek. Başlangıcı olmayan, eski, ezeli.
- Belirli bir iş için gerektiğinde harcanmak üzere ayrılıp işletilen para. Zayıf, cılız, kuru, sıska. Kentin tümünü ya da bir bölgesini kuşatan yol.
- Projektör. Çarpışma, savaş.
- Kurçatovyum elementinin simgesi. İhtiyaca yetmeyecek kadar az. Bir işte başta gelen.

- Baş, kumandan. Tahtadan oturak. İlaç, merhem. Maden, tahta ve benzerinin pürüzlerini düzeltmek için kullanılan, üzeri pürüklü, sert, ensiz, çelik araç
- Akşam karanlığı.

Yukardan Aşağıya

- Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması.
- Binek hayvanlarının sırtına konulan, oturmaya yarayan nesne. Vilayet.
- At, öküz gibi hizmet hayvanlarının tırnaklarına çakılan demir parçası. Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâyecik.
- Kastamonu'nun bir ilçesi.
- Biçimsiz, yakışsız, kısa. Faşist Nazi polis örgütü.
- Silisyumun simgesi. Halk ozanı.
- Birini bir göreve getirmek, tayin etmek. Eski Mısır mitolojisinde Güneş tanrısı.
- Bir balık türü. Bir yağış biçimi.
- Kesintisiz.
- İçinden su akıtmak için toprak kazılarak yapılan açık oluk. Lifleri dokumacılıkta kullanılan bir bitki.
- Sebep. Kısaca mililitre.
- Deveyi çöktürmek için çıkarılan ses. Ön karşıtı.
- Orta. İçine su veya bir başka içki karıştırmadan.
- Arabistan'da bir şehir.
- Köpek. Kısaca miligram. Eşi olmayan, yegâne.

Geçen Bulmacanın Çözümü

İşçilerin Sordukları / 86

İcra ve İflas Yasasındaki değişiklik ne anlama geliyor?

Siyasi iktidarın İcra ve İflas Kanununda yaptığı değişiklik 19 Haziranda Resmi Gazetede yayınlandı. Buna göre mevcut kanunun 308. maddesinde yapılan değişiklikle, kredi kurumlarının yani bankaların alacakları için “temerrüt hâlinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilir ve 206’ncı madde kapsamında rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenir” denilerek işçiler bir kez daha mağdur edildi.

Yasanın eski halinde iflas durumuna gelmiş bir şirketin borçlarının yapılandırılması ve mali durumunun düzeltilmesi amacıyla ilan edilen konkordato döneminde devlet dâhil hiçbir alacaklı, şirkete yönelik haciz işlemi yapamıyor, başlatılan hacizler de durduruluyordu. Ancak işçi alacakları istisna oluşturuyor, imtiyazlı sayılan işçi alacakları için haciz işlemi başlatılabiliyordu. Sürecin iflasla sonuçlanması durumunda ise işçi alacakları rehinli alacaklardan sonra birinci sıra alacakların arasında yer alıyordu. Ancak yapılan düzenlemeyle bankalara da konkordato döneminde haciz imkânı tanınıyor. Ayrıca iflas durumunda bankaların alacakları işçi alacaklarının önüne geçiriliyor. Yasanın eski hali bile işçilere koruma sağlayamazken bu düzenleme işçinin hakkını almasını neredeyse imkânsız hale getiriyor.

İşçi örgütleri ve sendikalar uzun yıllardır iflas durumunda işçilerin büyük kısmının alacaklarını alamadığını vurguluyor ve işçi alacaklarının tüm alacaklardan önce gelmesi için mücadele ediyordu. İşçiler bu soruna çözüm beklerken işçi alacaklarının daha da gerilere itilmesi siyasi iktidarın işçi düşmanlığının bir başka kanıtıdır.

Yargıtay’dan emsal karar

16 yıldır bir zincir markette çalışan işçi, işyerinden ekmek ve güllaç çaldığı gerekçesiyle işten atıldı. İş Yasasının 25. maddesine göre, “işverenin güvenini kötüye kullanmak ve hırsızlık yapmak” suçlamasıyla işten atılan işçiye kıdem ve ihbar tazminatı verilmedi. Şirket hırsızlık suçlamasıyla işçi hakkında ceza davası açmak istedi ancak mahkeme kovuşturmayaya yer olmadığına hükmetti. Uğradığı haksızlık karşısında işçi tazminatlarını almak için şirkete dava açtı.

Dinlenen tanıklar işyerine giriş ve çıkışlarda güvenlik

görevlilerinin üzerlerini aradığını, içeriden herhangi bir şey çıkarmanın mümkün olmadığını belirttiğinden, yerel mahkeme, dosyada işverenin işçiyi haklı nedenle işten çıkardığına dair iddiasını ispatlamadığına hükmetti. İşçinin hafta tatili alacağı dışında tazminat haklarının ödenmesine karar verdi. Bunun üzerine şirket istinafa başvurarak, davayı Bölge Adliye Mahkemesine taşıdı. İşçilere yazdığı savunma tutanaklarını Bölge Adliye Mahkemesine delil olarak sundu. Bu tutanaklarda işçiler, malzemeleri sipariş teslim edecekmiş gibi teslim alıp evlerine götürdüklerini kabul ediyorlardı. Bölge Adliye Mahkemesi bu “delillerden” yola çıkarak, yerel mahkemenin kararını bozdu, kıdem ve ihbar tazminatı talebinin reddine karar verdi.

İşçi, davayı temyize taşıdı. Dosyaya delil olarak sunulan şikâyet dilekçelerinde davacı işçinin adının geçmediğini ve suçlamaları kabul etmediğini, diğer şüphelilerin eylemlerini kabul ettiğine dair imzalı yazı verdiğini belirten Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, şu karara vardı: “Tanık beyanlarında işyeri araçlarının dışarıya mühürlü olarak çıkartıldığı, kişi olarak dışarı çıkışlarda ise güvenlik tarafından üst ve eşya araması yapıldığı beyan edilmiş olup işverenin haklı fesih iddiasının ispatına yönelik dosyada başkaca delil bulunmadığından kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin kabulüne dair verilen İş Mahkemesi kararı isabetli ve dosya içeriğine uygundur.” Ayrıca Yargıtay, Bölge Adliye Mahkemesinin işyeri kameraları varken yazılı savunmaları gerekçe göstererek kıdem ve ihbar tazminatı taleplerinin reddine karar vermesinin isabetsiz olduğunu belirterek “kararın oy birliği ile bozulmasına hükmedilmiştir” dedi. İşçi lehine emsal bir karara imza attı.

Şirketler uzun yıllar çalıştırdıkları işçilerin kıdem yükünden kurtulmak için onları hırsızlık ve ahlâksızlıkla suçlayarak işten atma yoluna gidebiliyorlar. Örneğimizde görüldüğü gibi işçileri hafta sonlarında, resmi tatillerde, bayramlarda bile uzun saatler çalıştıran, iliklerine kadar sömüren, tüm haklarını gasp eden zincir marketler bile işçileri hırsızlıkla suçlayabiliyorlar. Kıdem tazminatı hakkını üç kuruşluk ekmek ve güllaç bahanesiyle gasp edebiliyorlar. Bu durumda onuru kırılan ama örgütsüz olan ve kendilerini çaresiz hisseden işçiler saldırılar karşısında sessiz kalabiliyor. Yargıtay’ın bu kararı, işçilerin hukuksal alanda da haklarına sahip çıkması gerektiğini bir kez daha ortaya koyuyor. ■

1960'ların sonu, İstanbul/Alibeyköy.
Yürüyüşe geçen Maden-İş üyesi işçiler.

İşçi Sınıfı, Mücadele, Kent ve Hafıza!

Kök bir ağaç için ne kadar yaşamsalsa hafıza da toplumlar için öyledir. Ağaç kökünden alır yaşam kaynağını, bir bakıma toplumlar da hafızasından! Hafızası olmayan toplumlar, kökünden koparılmış ağaca benzer. Bu işçi sınıfı için de geçerlidir. Sınıfımızın hafıza kaynakları çeşitlidir: Kitaplar, filmler, belgeseller, fotoğraflar, müzeler, anıtlar, eski kuşaklardan deneyimli işçiler, işçi sınıfının mücadeleye örgütleri ve elbette ÜİD-DER. Bilelim ki kentler de toplumun sadece yuvası değil, aynı zamanda hafıza deposudur. Sınıfımızın hafıza kayıtlarını tutarlar, muazzam işleve sahip birer aktarma kayıştırdılar. Sahip çıkıldığı oranda deneyimlerin geleceğe taşınmasının etkili araçlarından. Sınıfımızın yaşamışlıklarıyla öylesine iç içe geçmiştir ki kentler, birbirlerinden bağımsız düşünülemez.

Sirkeci Garı, Anadolu'dan İstanbul'a işçi olmaya gelenlerin ilk, Türkiye'den Almanya'ya işçi olmaya gidenlerin ise ayağını son bastığı mekândı. Boşuna demedi şair Ece Ayhan "Sirkeci, Türkiye'nin 'öteki' başkentidir" diye. Bir başka şair A.Kadir ise, "Cibali dendi mi aklıma siz gelirsiniz kadınlar" diye sesleniyordu kadın tütün işçilerine. Peki, Zonguldak? Aklımıza hemen madenciler ve meşhur Büyük Yürüyüş geliyor değil mi? Haliç kıyıları sınıfımızın en şanlı mücadelelerinin ev sahibidir. Beykoz'un neresine bakarsak Paşabahçe işçilerini ve o güzelim mücadelelerini görürüz. Kazlıçeşme dendi mi deri işçileri, İstinye dendi mi yiğit Kavel Grevcileri gelir aklımıza...

Peki, Berec'e ismini veren nedir? Kavel grevcilerinin ayak izlerini takip ederek greve çıkan işçilerin fabrikasıdır Berec! Ümraniye aynı zamanda "karanlığa inat grev" demektir, Netaş'tır! İstanbul'un neredeyse tüm caddeleri, dahası İzmit ve Gebze, 15-16 Haziran 1970'in yani sınıfımızın o muazzam eyleminin uğrak noktasıdır. Saraçhane, Cumhuriyet döneminin ilk kitlesel işçi mitingi demektir, Taksim ise elbette kitlesel 1 Mayıslarla özdeşleşmiştir. Yani tıpkı insanlar gibi mekânların da bir belleği vardır.

Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın söylediği gibi "kentler, insanların imzasıdır." Sadece Türkiye değil, dünyanın pek çok coğrafyasında kentler; sınıfımızın imzalarını taşıyor. Mesela 1 Mayıs'ın tarihinden söz ettiğimizde, kaçınılmaz

olarak Chicago'daki Haymarket meydanından söz etmek zorunda kalırız. O meydana dikilen anıt, alıp bizi 1886'ya götürür. İşyerlerimizde, mahallelerimizde, sokaklarımızda, meydanlarımızda ve daha pek çok yaşam alanında onlarca hatta yüzlerce yıllık deneyimlerin, anıların izleri var. Sınıfımızın şanlı mücadelelerine ev sahipliği yapan bu mekânların kimisi kıyafetlere sinen güzel bir koku gibi bu mücadelelerden izler taşıyor hâlâ.

Sermaye sınıfı, on yıllardır sınıfımızın hafıza mekânlarına ve sembollerine saldırıyor. "Para her şeyin değeri ve belirleyicisidir" diyen, "sizi tarihten silip atacağız, köklerinizi koparacağız" diyen bir zihniyet adeta ant içmiş. Sınıfımızın imzalarını topyekûn saldırıyla yok etmeye çalışıyor. Şişli Cevahir AVM'nin yerinde bir asır önce Tramvay işçileri grevdeydi! Kavel fabrikasının yerinde Carrefour yükseliyor bugün, Cibali Tütün fabrikası nicedir özel bir üniversite, Berec ise terk edilmiş, metruk bir bina... Sınıfımızın hatıralarının çalınması üzerine düşünelim. Saraçhane'den Haliç'e, Kazlıçeşme'den Taksim'e kadar o şanlı eylemleri hatırlatacak tek bir anıt dahi dik-tirememiş olmamızı da... Neden 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi adeta yaşanmamış gibi? DİSK'in unutulmaz önderi Kemal Türkler neden yaşamamış gibi? Bugün işçi sınıfının örgütsüz olmasıyla bu soruların yanıtları arasında bir bağ vardır.

Anıtlar, heykeller, müzeler sadece geçmişe saygı du-ruşu değildir. Her gün geçip gittiği meydanlarda, sınıfının tarihsel deneyimini hatırlatan bir emareye rastlamayan işçide, "böyle gelmiş böyle gider" düşüncesi daha kolay yer eder. Kentin hafızasını yitirmesi yeni kuşakların da köksüz büyümesi anlamına gelir ki, bunun işçileri etkilememesi düşünülemez. Hafızayı diri tutmak bir ağacın derinlere uzanan kökleri gibi ısrarcı olmayı gerektirir. İşçi sınıfının mücadelelerine ve bu mücadelelere önderlik edenlerin hatıralarına sahip çıkmak bir zorunluluktur. Yaşamımıza, yaşam alanlarımıza dair söyleyecek sözümüz olmalı. Bir ağaç, sert rüzgârlara karşı nasıl kökleriyle tutunuyorsa toprağa ve kayalara, öyle tutunalım belleğimize ve örgütlülüğümüze... ■